

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3021/2019. (I. 21.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Fővárosi Törvényszék 73.Pf.639.725/2017/5. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó jogi személy (a továbbiakban: indítványozó) jogi képviselője (dr. Nádas György, 4025 Debrecen, Széchenyi utca 11. I/10.) útján az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdésének *d*) pontja, valamint az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz, melyben a Pesti Központi Kerületi Bíróság 9.P.94.478/2016/20-I. számú ítélete, valamint a Fővárosi Törvényszék 73.Pf.639.725/2017/5. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte.
- [2] 2. Az indítvány benyújtására okot adó kártérítési pernek az alkotmányjogi panasz elbírálása szempontjából lényeges elemei a következők.
- [3] 2.1. Az indítványozó – a perbeli felperes gazdasági társaság – keresetével az alperest (a Nemzetgazdasági Minisztériumot) kártérítés megfizetésére kérte kötelezni. A per előzménye, hogy az indítványozó egy debreceni ingatlan megvásárlásához pályázati forrást kívánt igénybe venni, melyet a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség (a továbbiakban: alperesi jogelőd1.) mint támogató írt ki. Az indítványozó pályázati kérelmét az alperesi jogelőd1. első ízben elutasította, majd miután az ügyben eljáró hatóság az indítványozói kifogásnak helyt adott, a pályázatot befogadta és 20 millió forint pályázati támogatást ítélt meg az indítványozó részére, azzal, hogy ebből az összegből 10 millió forint visszatérítendő kölcsön és 10 millió forint vissza nem térítendő támogatás formájában kerül az indítványozó részére megfizetésre. 2013. június 25-én a támogatói okiratot a peres felek aláírták. Az ingatlan adásvételi szerződés 2013. augusztus 6-án került megkötésre. A támogatói okirat részét képező Pénzügyi (elszámolásra vonatkozó) Tájékoztató 7. pontja szerint nem támogathatók azon nettó 100 ezer forint összérték feletti számlák, melyek kiegyenlítése készpénzzel történt, kivéve az adásvételi szerződésben rögzített előleg, vagy foglaló 10%-os mértékig, amennyiben az a szerződéskötésig átadásra került. Ugyanebben a pontban meghatározták a felek, hogy amennyiben ingatlanvásárlás esetén a pályázó ügyvédi letétbe utalja át a vételár egészét vagy részét, az ügyvéd által indított kifizetésről is szükséges bankszámlakivonatot benyújtani. (Ettől csak abban az esetben lehet eltekinteni, ha az eladó az ügyletet kifizetettnek tekinti.) A támogatói okirat részét képező Általános Szerződési Feltételek (a továbbiakban: ÁSZF) 7.1.1. pontja rögzíti, hogy mi minősül a szerződés kedvezményezett általi megszegésének. Ezekben az esetekben az ÁSZF 7.2.2. pontja alapján a támogató jogosult a Szerződéstől elállni.
- [4] Az indítványozó a 22 700 000 forintos vételárból, a 2 700 000 forint önerőt az eladó részére készpénzben fizetett ki és létrejött a kölcsönügylet is, amely eredményeként a vételárból az önerőt meghaladó első 10 millió forint megfizetésre került ügyvédi letétbe történő teljesítéssel.
- [5] A pályázat ellenőrzése során, 2014. június 2. napján az indítványozót az alperes arról tájékoztatta, hogy a támogatói döntést szerződésszegésre hivatkozással visszavonták, mivel az indítványozó megsértette a pályázati kiírást azzal, hogy a vételár több mint 10%-a készpénzben került kifizetésre, ezért a vissza nem térítendő támogatás kifizetésére nem kerülhet sor. Az indítványozó a döntéssel szemben kifogást terjesztett elő, melyet a Miniszterelnökség 2015. április 17-én elutasított arra is figyelemmel, hogy az ügyvédi letéti számlára való vételárnak az eladó részére készpénzben történő kifizetése a pénzügyi tájékoztatóba ütközik.

- [6] 2.2. Az indítványozó keresetében 10 millió forint kártérítés és kamata megfizetésére kérte kötelezni az alperest, arra hivatkozva, hogy szerződésszegést nem követett el, így az alperes jogellenesen vonta vissza a támogatói döntést a vissza nem térítendő támogatás kifizetésére, mellyel 10 millió forint kárt okozott. Hangsúlyozta, hogy az adásvételi szerződés 3. pontja szerint az önerőből 2 270 000 forint foglalóként került ügyvédi letétbe, míg 430 000 forint vételárelőlegként készpénzben került kifizetésre a végleges szerződés aláírásakor. A pályázat elbírálásakor a Magyar Gazdasági Központ Zrt. (MAG Zrt., a továbbiakban: alperesi jogelőd².) ezt a konstrukciót nem kifogásolta és az alperesi előszerződés ismeretében döntött a pályázat támogatásáról és ezt követően került sor a támogatói okirat megkötésére és aláírására, a végleges adásvételi szerződés befogadására. Álláspontja szerint az elszámolási szabályok az önerőre nem, csak az elnyert támogatásokra vonatkoznak. A végleges adásvételi szerződés rendelkezése az előleg vonatkozásában megegyezik az előszerződésben foglaltakkal, így az alperes erre hivatkozva „megsértette a jóhiszeműség és a tisztesség elvét és megvalósította a joggal való visszaélést.” Végül kiemelte, hogy a 2 270 000 forint foglaló és a 430 000 forint előleg külön-külön nem haladja meg az ingatlan vételárának 10%-át.
- [7] Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte, mert szerinte a kártérítési igény feltételei nem állnak fenn. Elismerte, hogy a támogatói jogviszony létrejött, azonban a záró kifizetési kérelemhez csatolt dokumentumok nem voltak elégségesek az igény megalapozásához. Az alperes kizárólag a támogatás jogszerű felhasználása, megfelelő pénzügyi igazolása esetére vállalt kötelezettséget a támogatás kifizetésére, egyébként azt köteles visszatartani, illetve a már kifizetett összegeket visszakövetelni. A támogató okirat aláírásával a felek között a régi Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvényben (a továbbiakban régi Ptk.) nem nevesített atipikus szerződés jött létre, amelynek az alperes által előre meghatározott szerződéses rendelkezések, dokumentumok – így a Tájékoztató is –, kötelező tartalmi elemei. Hangsúlyozta, hogy a folyamat pénzügyi ellenőrzése a záró beszámoló és kifizetés igénylés benyújtása után kezdődik, melynek során az alperesnek a teljes kifizetési folyamatot vizsgálnia szükséges, amelyhez a Tájékoztató tartalmazta az elszámoláshoz szükséges részletes információkat. Hivatkozott arra, hogy a foglaló és a vételár összege nem külön-külön értendő, így a 10%-os felső határ nem külön számítható, hanem ez egy olyan keret, amibe minden készpénzes befizetés tartozik. Hangsúlyozta, hogy az ügyvéd általi kifizetésről is bankszámla kivonatot szükséges adni az elszámolásban, kivéve azt az esetet, amikor a felek a szerződésben rögzítik azt, hogy az ügyvédi letétbe történő utalással az eladó az ügyletet kiegyenlítettnek tekinti. Ezt a Tájékoztató által megkívánt fordulatot azonban sem az előszerződés, sem a szerződés nem tartalmazza. Minthogy az indítványozó a kifizetési folyamatokat a pályázati kiírásban foglaltak szerint nem igazolta, ezzel az ÁSZF 7.1.1. pontja alapján szerződésszegést valósított meg, amelyre figyelemmel az alperes a 7.2.2. pont alapján jogosult volt a ői okirat visszavonására és jogszerűen tagadta meg a perben vitás összeg kifizetését, mivel a pénzügyi teljesítés nem a pályázati előírások alapján került igazolásra.
- [8] Az első fokon eljáró Pesti Központi Kerületi Bíróság megállapította, hogy az indítványozó helytelenül hivatkozott arra, hogy az adásvételi előszerződés, illetve az adásvételi szerződés, a felek közötti támogatói okirat részét képező pénzügyi Tájékoztatót és az ÁSZF-ben foglaltakat felülírná, különös tekintettel arra, hogy ezek a dokumentumok nem az adásvételben részt vevő felek közötti jogviszonyra vonatkoznak, hanem az indítványozó és az alperes között megvalósítandó pályázati projektekre. Mint atipikus szerződésre a régi Ptk. 205/C. §-ában foglaltak a pénzügyi Tájékoztató 7. pontja és az adásvételi szerződés 3. pontja tekintetében nem alkalmazhatóak. Az alperes az indítványozó felé fennálló tájékoztatási kötelezettségének a bíróság megállapítása szerint teljes körűen eleget tett, hiszen a szerződés kapcsolódó dokumentumai nem vitásan a felek rendelkezésére álltak, így annak tartalmával az indítványozó is tisztában volt. A bíróság megállapította azt is, hogy a pénzügyi elszámolásra vonatkozó Tájékoztató egyértelmű rendelkezéseket tartalmazott, miszerint 10%-ot meghaladó mértékben, készpénzben kifizetett összeg mindenképpen az ÁSZF 7.1.1. pontja szerinti szerződésszegési oknak minősül, amelyre figyelemmel az alperes a 7.2.2. pont értelmében jogosult volt elállni a szerződéstől. Az elsőfokú bíróság szerint az indítványozó azzal tett volna eleget a támogatói okirat szerinti szerződéses kötelezettségének, ha az ügyvéd által történő önerő kifizetésről a bankszámlakivonatot csatolja, vagy az önerő vonatkozásában is azt rögzítik, hogy ügyvédi letétbe történő utalással teljesített az indítványozó, és az eladó ezzel az ügyletet kiegyenlítettnek tekinti. Erre azonban nem került sor. Az elsőfokú bíróság hangsúlyozta, hogy a bizonyítási eljárás során felvett tanúvallomás is azt erősítette meg, hogy az önerész megfizetése ténylegesen úgy történt, hogy az ügyvédi irodában a 2 700 000 forint vételárelőleg készpénzben átadásra került az eladónak, aki rögtön rendezte a tartozását az elővásárlási jog jogosultja felé. Ez egyértelműen ellentmond a pénzügyi Tájékoztatóban foglaltaknak, és ezáltal az indítványozó megszegte a támogatói okiratban vállaltakat. A bíróság kiemelte, hogy az al-

peres azon magatartása, hogy külön nem hívta fel az indítványozó figyelmét arra, hogy az adásvételi szerződésben rögzítettek nem felelnek meg a pénzügyi elszámolási kötelezettségének, nem tekinthető joggal való visszaélésnek. Az indítványozó teljes körű felvilágosítást és tájékoztatást kapott arról, hogy milyen feltételeknek kell megfelelnie ahhoz, hogy a 10 millió forint vissza nem térítendő támogatást megkapja és ennek ellenőrzésével is számolnia kellett. Kiemelte a bíróság: az indítványozó pályázatának támogatásra alkalmassá minősítése nem jelenti azt, hogy a későbbiekben a pénzügyi elszámolás kapcsán tapasztalt hiányosságok, vagy szerződésszegés kapcsán a jogelőd ne vonhatná vissza a támogatást. Ennek lehetőségét kifejezetten rögzítették és a támogatói okirat elkészültével egyidejűleg (2013. június 25-én) külön fel is hívták az indítványozó figyelmét arra, hogy a rendelkezésre álló okiratokon felül az ÁSZF-el, a pénzügyi elszámolással, valamint a monitoring és a helyszíni ellenőrzéssel kapcsolatos tudnivalókról mely honlapokon tájékozódhat. Az indítványozó a végleges adásvételi szerződést ezt követően kötötte meg, így lehetősége lett volna arra, hogy a támogatási okirat mellékletét képező okiratokban foglaltak szerint járjon el.

- [9] A bíróság ítélete indokolásában kitért arra, hogy az indítványozó által kért tanú kihallgatását, mint szükségtelent mellőzte, mert a kért tanú egy pályázatszerkesztő cég ügyvezetője és a bíróság szerint a pályázatszerkesztő cég általános gyakorlata a konkrét peres eljárásban nem bír relevanciával.
- [10] A bíróság összességében megállapította, hogy nincs olyan alperesi magatartás, amely a régi Ptk. 339. §-ában foglaltakra figyelemmel az indítványozó kárigényét megalapozná, így az elsőfokú bíróság az indítványozó keresetét elutasította.
- [11] 2.3. Az indítványozó fellebbezésében elsődlegesen az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását, másodlagosan annak hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására, és újabb határozat hozatalára utasítását kérte. Megismételte a korábban előadott – és a 2.2. pontban (Indokolás [6]–[11]) ismertetett – érveit azzal, hogy az alperesnek őt hiánypótlásra kellett volna felhívnia, és ennek hiányában az előszerződésben foglaltakat az alperes elfogadta, ő pedig a támogatásra jogosulttá vált. Hangsúlyozta, hogy amennyiben az alperes az előszerződést nem vizsgálta, úgy magatartása a régi Ptk. 4. § (1) és (4) bekezdéseibe ütköző és felróható volt, a támogatást visszavonó határozata jogellenes, a kártérítési igénye az alperessel szemben alapos. Ismét hivatkozott az alperes a régi Ptk. 277. § (5) bekezdése szerinti tájékoztatási kötelezettsége elmulasztására. Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: régi Pp.) 206. §-ában foglaltak megsértésével állapította meg, hogy az előleg és a foglaló együttesen kezelendő a 10%-os keretben. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság annak megállapításával, hogy az indítványozó megszegte a támogatói okiratban foglaltakat, a kereset és az ellenkérelem keretein túlterjeszkedett. Sérelmezte, hogy a bíróság figyelmen kívül hagyta, hogy az alperes a kölcsönt nem vonta vissza, így eltérően értékelte a kölcsön és a vissza nem térítendő támogatás feltételeinek kezelését.
- [12] Az alperes a fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását arra hivatkozva kérte, hogy nincs olyan alperesi magatartás, amely a régi Ptk. 339. §-ára figyelemmel megalapozná az indítványozó kárigényét. Hivatkozott az általa az elsőfokú eljárásban már előadottakra – a 2.2. pontban (Indokolás [6]–[11]) ismertetettekre – azzal, hogy a pályázatok kiválasztása és a projekt pénzügyi ellenőrzése elválasztandók egymástól.
- [13] A másodfokon eljáró Fővárosi Törvényszék ítélete indokolásában az elsőfokú ítélet megállapításait helyesnek minősítette. Ezek közül kiemelte, hogy az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy a felek közötti szerződéses jogviszonynak nem része sem adásvételi előszerződés, sem az adásvételi szerződés, erre irányuló kikötést nem tartalmaznak sem a vonatkozó jogszabályok, sem az ÁSZF, így a régi Ptk. 205/C. §-ának alkalmazása az ÁSZF és az adásvételi szerződés rendelkezései közötti eltérésre nem lehet irányadó. Hangsúlyozta, hogy az elsőfokú bíróság helyesen értelmezte a Tájékoztató egyértelmű rendelkezését, amely ellenére az indítványozó nem csatolt bankszámla kivonatot a készpénzben önrészként megfizetett összegről. Hivatkozott indokolásában többek között a Miniszterelnökség kifogást elutasító határozatára is, amely szerint az indítványozó „a megvásárolt ingatlan vételárának több mint 10%-át készpénzben fizette ki”. Helyesnek minősítette az elsőfokú ítélet megállapítását, miszerint az alperes tájékoztatási kötelezettségének eleget tett. Az adásvételi szerződést szerkesztő ügyvéd tanúvallomása szerint az indítványozó volt az, aki a pénzügyi elszámolás Tájékoztatóját az ügyvédnek nem adta át, így a saját mulasztása okozta, hogy az adásvételi szerződés alapján történt teljesítés nem felelt meg a támogatói okiratban foglaltaknak.
- [14] A másodfokú bíróság szerint az alperes jogosultsága azt eldönteni, hogy a kölcsönösszegre vonatkozóan éle a szerződésszegés miatti jogaival. A vissza nem térítendő támogatás visszavonását nem teszi jogellenessé, ha

az alperes a kölcsön összegét illetően másként járt el. A fentiekre tekintettel a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a régi Ptk. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

- [15] 3. Az indítványozó ezt követően nyújtotta be alkotmányjogi panaszát, amelyben mind az elsőfokú-, mind a másodfokú ítélet alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte, az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése, M) cikk (1)–(2) bekezdései, R) cikk (1)–(3) bekezdései, XII. cikk (1) bekezdése, XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdései, valamint 28. cikke sérelmére hivatkozva.
- [16] 3.1. Az indítványozó álláspontja szerint a bírói ítéletek azért sértik az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdését, az R) cikk (1) és (2) bekezdéseit, a XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdéseit, valamint 28. cikkét, mert a bírósági eljárásban az indítványozó nem tudta érvényesíteni eljárási jogait, nem élhetett bizonyítással és nem volt számára biztosított a hatékony jogorvoslat. Állítása szerint a két bírói döntés egyike sem volt „megfelelően” indokolt, ami önkényes és az indítványozó pervesztességét eredményezte. Véleménye szerint „az alapvető jogok megtartásával” a „bíróságok feltétlenül eltérő jogkövetkeztetésre jutottak volna”. Különösen sérelmezi az indítványozó, hogy szerinte nem világos, a bíróság miért a mérlegelés eszközt alkalmazta a bizonyítás lefolytatása helyett és miért nem tárta fel, hogy az ellenérdekű felek számára mit jelent a szavak általánosan elfogadott jelentése, miért támaszkodott kizárólag saját értelmezésére. Érvelésében felidézi az Alkotmánybíróság kapcsolódó gyakorlatát; a 6/1998. (III. 11.) AB határozatot, az 5/1999. (III. 11.) AB határozatot, a 14/2002. (III. 20.) AB határozatot, a 15/2002. (III. 29.) AB határozatot, a 35/2002. (VII. 19.) AB határozatot, a 22/2012. (V. 11.) AB határozat, Indokolás [40]–[41] bekezdéseit, a 7/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [24]–[34] bekezdéseit, valamint a Római Egyezmény rendelkezéseit és az Emberi Jogok Európai Bírósága gyakorlatának egyes eseteit. Az eljárás tisztességét abban látja, ha az eljárás során a felek előadhatják releváns érveiket és a „az eljáró bíróságok valóban meg is hallják” azokat.
- [17] 3.2. Az indokolt döntéshez való joga sérelmét látja egyrészt abban, hogy a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság által az „ügy lényegi kérdéseiben kifejtett érveit további vizsgálat és a vizsgálat indokainak előadása nélkül hagyja helyben”, illetve másrészt, ha a döntés „a bizonyítékokkal nyilvánvalóan ellentétes indokolást” tartalmaz, ami téves bírói mérlegelésre utal. Sérülni látja a fegyverek egyenlőségét is egyrészt azért, hogy „az egyik fél által saját belső eljárási rendjére, illetőleg eljárására történő hivatkozást az ezt igazoló bizonyítékok szolgáltatása hiányában, a másik fél ezt vitató nyilatkozata ellenére tényként fogad el és a tényállás részévé teszi, jogkövetkeztetéseit ez alapján vonja le”, másrészt azért, mert az általa indítványozott tanú kihallgatását az eljáró bíróság mellőzte. Sérelmesnek tartja, hogy a bíróság ezt azzal indokolja, hogy a tanú kihallgatásának az ügyben nincs relevanciája. Az indítványozó hiányolja a logikai összefüggést a tanú kihallgatásának mellőzése és indoka között.
- [18] 3.3. Ugyanezen okokból látja sérülni a hatékony jogorvoslathoz fűződő jogát is, mert a másodfokú bíróság nem adott „kielégítő indokolást”, csupán az elsőfokú döntés indokait megismételte. A tisztességes eljáráshoz való jogát sérelmezve az indítványozó előadta továbbá {a 2.2. pontban (Indokolás [6]–[11]) már ismertetett}, a per során felhozott érveit is, amelyek a bíróság jogértelmezését vitatják.
- [19] 3.4. Az indítványozó a vállalkozáshoz való joga vonatkozásában is a bíróság jogértelmezését sérelmezte. Állította, hogy „az eljáró bíróságok bár megállapították, hogy polgári jogi jogviszony jött létre”, azonban „ezt követően a polgári jogviszonyokban a felekre háruló kötelezettségeket az alperes vonatkozásában teljes mértékben figyelmen kívül hagyták.” Az indítványozó kiemelte, hogy „önmagában az, hogy a teljesítés feltételei a felek közti szerződésben rögzítésre kerülnek, nem jelenti azt, hogy a jogosultat ne terhelné tájékoztatási kötelezettség”.
- [20] 4. Az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság először az alkotmányjogi panasz befogadásáról dönt, melynek során az eljáró tanács vizsgálja, hogy az indítvány megfelel-e az alkotmányjogi panasz befogadhatóságára vonatkozó törvényi – formai és tartalmi – feltételeknek. A testület megállapította, hogy az indítvány határidőben érkezett, az indítványozó érintettnek tekinthető és a rendelkezésére álló jogorvoslati lehetőségeket kimerítette.

- [21] 4.1. Az Abtv. 52. § (1) bekezdése szerint az indítványnak határozott kérelmet kell tartalmaznia, az (1b) bekezdés e) pontja alapján pedig a kérelem akkor határozott, ha indokolást tartalmaz arra nézve, hogy a kifogásolt bírói döntés miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezésével.
- [22] Az indítványozó az Alaptörvény XII. cikk (1) bekezdése sérelmét alkotmányjogilag értékelhető indokolás nélkül állította, így a határozottság fenti követelményének ez a panaszelem nem tesz eleget, az Alkotmánybíróság nem vizsgálhatta.
- [23] 4.2. Az indítványozó hivatkozott az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésére, amely azonban nem tekinthető az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát tartalmazó alaptörvényi rendelkezésnek, ezért erre alkotmányjogi panasz nem alapítható [lásd pl. 3108/2016. (VI. 3.) AB végzés, Indokolás [23]; valamint 3107/2017. (V. 8.) AB végzés, Indokolás [12]], függetlenül attól, hogy az indítványban ezzel összefüggésbe hozott XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdései sérelmének esetleges fennállása esetén az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése sérelmére hivatkozás funkciótlan lenne.
- [24] 4.3. Az indítványozó panaszában hivatkozott az Alaptörvény M) cikk (1)–(2) bekezdéseire, R) cikk (1)–(3) bekezdéseire, valamint az Alaptörvény 28. cikkére is. Az Alkotmánybíróság gyakorlata következetes abban a kérdésben, hogy az Alaptörvény M) cikk (1)–(2) bekezdéseit, R) cikk (1)–(3) bekezdéseit, és 28. cikkét sem tekinti olyan, az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát tartalmazó alaptörvényi rendelkezésnek, amelyre alkotmányjogi panasz alapítható [legutóbb lásd pl. 3075/2018. (II. 26.) AB végzés, Indokolás [24]–[26]; 3070/2018. (II. 26.) AB végzés, Indokolás [15], illetve 3266/2017. (X. 19) AB végzés, Indokolás [8]]. Ezért az Alkotmánybíróság az ezekre alapított indítványi elemeket nem vizsgálhatta.
- [25] 4.4. Az Abtv. 29. §-a szerint „az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be.” Ez alternatív feltétel, bármelyik megléte indokot ad a befogadásra. Az Alkotmánybíróság jelen ügyben elsőként azt állapította meg, hogy alapvető alkotmányjogi jelentőségűnek tekinthető kérdést az indítványozó nem fogalmazott meg. Ezt követően azt vizsgálta, hogy az indítványban felhozott érvek alapján felmerülhet-e a bírói döntés alkotmányosságának kételye.
- [26] 4.5. Az indítványozó indokolással alátámasztotta Alaptörvényben biztosított jogának sérelmeként a XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdéseire hivatkozott: a bírói bizonyítékértékelést, bírói jogalkalmazást és indokolást sérelmezve.
- [27] Az Alkotmánybíróság a jelen ügyben is hivatkozik arra az Alaptörvény 24. cikk (1) bekezdésére visszavezethető, következetes gyakorlatára, amely szerint – mivel a testület „az Alaptörvény védelmének legfőbb szerve”, ezért – eljárása során nem vizsgálhatja felül a támadott bírói döntés jog-, illetve törvényszerűségét. Ezt már csak azért sem teheti meg, mert ez esetben az Alaptörvény 25. cikk (1) bekezdése szerint a bíróságok számára megfogalmazott, a 25. cikk (2) bekezdésében konkretizált igazságszolgáltatási hatáskörben, következetes alaptörvény-ellenesen járna el. Ezért „[ö]nmagukban a rendes bíróságok által elkövetett vélt vagy valós jogszabálysértések nem adhatnak alapot alkotmányjogi panasznak. Egyébként az Alkotmánybíróság burkoltan negyedfokú bírósággá válna” [elsőként: 3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [13]].
- [28] Az indítványozó által hivatkozott tisztességes bírósági eljáráshoz fűződő alapjogra az Alkotmánybíróság eddigiekben követett gyakorlatában a bírósági eljárásokkal szembeni elvárásként tekintett. Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében nem kétségesen eljárás természetű alapjogot ismer el, amelynek elvi alapját az eljárás egészének minőségében lehet megragadni. Az Alkotmánybíróság által a 7/2013. (III. 1.) AB határozatában (Indokolás [29]) alkalmazhatónak ítélt 6/1998. (III. 11.) AB határozata értelmében a tisztességes eljáráshoz való jog „olyan minőség, amelyet az eljárás egészének és körülményeinek figyelembe vételével lehet csupán megítélni. Ezért egyes részletek hiánya ellenére éppúgy, mint az összes részletszabály betartása dacára lehet az eljárás méltánytalan vagy igazságtalan, avagy nem tisztességes” (ABH 1998, 91, 95.).
- [29] Az Alaptörvény XXVIII. cikke (1) bekezdéséhez kapcsolódóan az indítványozó részben azt sérelmezte, hogy a bíróságok az ő perbeli érveit nem osztották és a megkötött támogatói szerződést helytelenül értelmezték. Tekintettel az alkotmánybíráskodás funkciójával kapcsolatban kifejtettekre, az Alkotmánybíróság a bíróság jogértelmezését, – amely törvényességi szakkérdés, – nem bírálhatja felül, így e körben fel sem merülhet az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése sérelmének kételye.

- [30] 4.6. Az indítványozó sérelmezte az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése vonatkozásában a bíróságok döntéseinek indokolását is. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint „az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében rejlő indokolási kötelezettség alkotmányos követelménye a bíróság döntési szabadságának abszolút korlátját jelenti, nevezetesen azt, hogy döntésének indokairól az eljárási törvényeknek megfelelően szükséges számot adnia. [...] Az eljárási törvény rendelkezéseire is figyelemmel, a tisztességes eljárás alkotmányos követelménye a bírói döntésekkel szemben azt a minimális elvárást mindenképpen megfogalmazza, hogy a bíróság az eljárásban szereplő feleknek az ügy lényegi részeire vonatkozó észrevételeit kellő alapossággal megvizsgálja, és ennek értékeléséről határozatában számot adjon” {7/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [34]}. Ugyanebben a döntésében arra is rámutatott a testület, hogy „az indokolt hatósági döntéshez való jog semmiképpen sem jelentheti azt, hogy az ügyben eljáró bíróságot a felek valamennyi érvelése tekintetében részletes indokolási kötelezettség terhelné” (Indokolás [31]). Az eljáró bíróságok részletesen, koherens módon megindokolták döntésüket. Az, hogy ezt az indokolást az indítványozó vitatja, illetve a saját álláspontja szerint annak másra kellett volna kitérnie, sem veti fel az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése sérelmének a kételyét.
- [31] 4.7. Az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdéséhez kapcsolódó indítványi elem tekintetében sem talált az Alkotmánybíróság olyan indokot, amely alapján fennállna a támadott döntések alkotmányosságának kételye és emiatt az indítványt be kellene fogadni. Az indítványozó élhetett és élt is jogorvoslati jogával, így a jogorvoslati jog sérelme nem merül fel, hiszen az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdése a jogorvoslathoz való jogot biztosítja és nem azt, hogy a jogorvoslati kérelem pozitívan, az indítványozó elképzelése szerint kerül elbírálásra.
- [32] 5. Mindezekből következően az indítvány alapján nem merül fel sem alapvető alkotmányjogi jelentőségűnek tekinthető kérdés, sem a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség gyanúja, így az indítvány befogadásának feltételei nem állnak fenn.
- [33] Mindezeket figyelembe véve az Alkotmánybíróság az indítványt – az Abtv. 47. § (1) bekezdése és az 56. § 1)–(2) bekezdései, valamint az Ügyrend 5. § (1) és (2) bekezdései alapján eljárva, az Abtv. 27. § a) pontjára, 29. §-ára, 52. § (1) bekezdésére és (1b) bekezdésének e) pontjára, valamint az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) és h) pontjaira tekintettel – visszautasította.

Budapest, 2019. január 15.

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Szabó Marcel s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1107/2018.

